

HINDAMISSTANDARD Nahkkäsitööline, tase 4

Sisukord:

1. Üldinfo
2. Hindamine (meetodid ja kriteeriumid)
3. Kutseeksami kodukord (hindamise korraldus)
4. Juhised hindajale

Üldinfo

- 1.1. Hindamisstandardi alusel hinnatakse kutseõppeasutuse nahkkäsitöö valmistaja eriala lõpetajate ja töömaailma nahkkäsitöölise kutseoskuste vastavust Nahkkäsitöö valmistaja, tase 4 kutsestandardis¹ kehtestatud nõuetele.
- 1.2. Taotleja kompetentsust hindab kutsekomisjoni poolt moodustatud tööandjate, spetsialistide ja koolitajate esindajatest koosnev kolmeliikmeline hindamiskomisjon.
- 1.3. Hindamine viiakse läbi õppeasutuses, töömaailma eksam selleks määratud kohas.

2. Hindamine

Kutseõppeasutuse lõpetamisel toimuv hindamine viiakse läbi kahes etapis:

1) Hindamise esimene etapp viiakse läbi kutseõppeasutuses õppekava täitmise jooksul moodulite kokkuvõtva hindamisena, seda teostavad kutseõpetajad. Esimeses etapis hinnatakse tehnikate valdamist, teoreetilisi teadmisi ning kompetentsi 1. Nahast esemete valmistamise tööprotsessi korraldamine.

Esimese hindamisetapi positiivne tulemus on eelduseks teise hindamisetapi pääsemiseks.

Kutsekomisjonile esitatakse kooli poolt tõend kutse taotleja hindamise esimese etapi positiivsete tulemuste kohta.

2) Hindamise teises etapis hinnatakse kompetentsi 2. Nahkkäsitööalane ettevõtlus. Hindamine viiakse läbi kutseõppeasutuses. Hindamiskomisjon võib anda ülesande demonstreerida või kirjeldada töövõtteid. Hindamist teostab vähemalt kolmeliikmeline hindamiskomisjon, milles on esindatud töömaailma (tööandjate, töövõtjate) ja kutseõppeasutuste esindajad.

Töömaailma taotlejale etapiviisilist hindamist ei toimu. Tõendada tuleb kõik kutse saamiseks vajalikud kompetentsid. Hindamiskomisjon võib anda ülesande demonstreerida või kirjeldada töövõtteid. Kutse andmise eeltingimustele vastavuse arvestamisel ja kompetentside hindamisel võidakse rakendada varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise (VÕTA) põhimõtteid.

2.1 Meetodid

- 1) Esitlusmapp või koolilõpetaja puhul ka õpimapp, kui õppeaine mahu raames ei ole teostatud tervikeset. (koolilõpetaja esitab eksamil, töömaailma taotlejad koos muude dokumentidega);
- 2) valmiseseme esitlus, vajadusel töövõtete demonstratsioon;
- 3) vestlus;
- 4) toote või teenuse loo kirjalik ülevaade ja selle esitlus (idee, teostus, müük).

Esitlusmapp sisaldab:

- üldvaate- ja detailfotosid vähemalt viiest tehnoloogiliselt erinevast enda valmistatud esemest

1 <http://www.kutsekoda.ee/et/kutseregister/kutsestandardid/>

- võimalusel fotosid tööprotsessidest;
- töövisandeid, materjalinäidiseid, tööproove, tehnoloogia lühikirjeldusi jms.

Esitlusmapi vormistamisnõuded:

- mapp vormistatakse paber kandjal või elektroonselt;
- mapi kujundus ja formaat taotleja vabal valikul;
- loogilise ülesehitusega (tegevuste järjekord: kavand, tööproov, ülevaatefoto);
- visuaalselt tervikliku ja esteetilise kujundusega (taustade ja fotomaterjali, jooniste ning tekstide omavaheline kooskõla);
- esitletavate tööde juhendajate nimed on lisatud vastavate esemete juurde, juhendamata töödel juures märge „iseseisev töö”, kõik kasutatud allikad on viidatud.

Õpimapp sisaldab:

- tööproove, mille arv sõltub tõendatava kompetentsi mahust ja sisust;
- võimalusel fotosid tööprotsessidest;
- materjalinäidiseid, tehnoloogia lühikirjeldusi jms.

Õpimapi vormistamisnõuded:

- mapp vormistatakse paber kandjal;
- mapi kujundus ja formaat õppija vabal valikul;
- loogilise ülesehitusega (tegevuste järjekord: tööjoonis ja/või tehnoloogiline kirjeldus, tööproov, vajadusel materjalinäidised);
- visuaalselt tervikliku ja esteetilise kujundusega;
- esitletavate tööde juhendajate nimed on lisatud vastavate esemete juurde, juhendamata töödel juures märge „iseseisev töö”.

Toote või teenuse loo kirjalik ülevaade ja selle esitus:

Taotleja esitab toote või teenuse kirjaliku loo hindamiskomisjonile tutvumiseks vähemalt 10 kalendripäeva enne kutseksami toimumist. Eksamil esitab taotleja toote loo lühidalt, tuues esile olulised etapid (idee, teostus, turundamine) ning kasutades sealjuures esitlusprogramme. Kõik kasutatud allikad on viidatud.

Valmiseseme esitus, vajadusel töövõtete demonstratsioon:

Taotleja esitleb koos toote looga (idee, teostus, turundus) vähemalt ühe nahkeseme või esemete sarja või nahkkäsitöö tootel põhineva teenuse arenduse. Ese(med) eksponeeritakse viisil, mis annab parima ülevaate selle (nende) kasutamisest. Hindamiskomisjon võib paluda taotlejal demonstreerida mõnda töövõtet (koolilõpetajalt üldjuhul ei nõuta).

Vestlus:

Taotleja annab ülevaate sooritatud praktilisest tööst, sh oma teadmistest ja arusaamadest ning vastab küsimustele esemete valmistusprotsessi, mapi ja käsitöömeistri kutse-eeetika kohta.

Kutseksamil hinnatakse järgmisi kompetentse:

Nahast esemete valmistamise tööprotsessi korraldamine (koolilõpetaja puhul on koos tehnikatega eelnevalt hinnatud)

Käsitööalane ettevõtlus

Nahkkäsitöö valmistaja, tase 4 kutset läbiv kompetents

Valitavad kompetentsid (taotleja valib vähemalt ühe):

2.3	Aksessuaaride valmistamine
2.4	Nahkvormide valmistamine
2.5	Köidete valmistamine
2.6	Liistuta jalanõude valmistamine

2.2. Hindamiskriteeriumid

Kohustuslikud kompetentsid:	Tõendatakse kõik kohustuslikud kompetentsid	
Tegevusnäitajad	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetodid
<p>1. Nahast esemete valmistamise tööprotsessi korraldamine: (Hinnatakse koos vastava tehnikaga.)</p> <p>1. kavandab eseme, arvestades vormi, kompositsiooni ja värvusõpetuse põhimõtetega ning lähtudes materjalieripärast ja kasutatavast tehnoloogiast; koostab mõõtkavas tööjoonise; loeb kavandeid ja tööjooniseid;</p> <p>2. arvestab vastavalt kavandile, tööproovile ja eseme otstarbele materjali koguse; varub materjalid, furnituuriid jaholdusvahendid, arvestades materjali liiki ja parkimisviisi, markeeringuid, kvaliteedinäitajaid, omadusi, kasutusalaning hankimise allikaid; hoiustab materjalid nõuetekohaselt; valmistab ette tööks vajaliku koguse materjali vastavaltjuhendile ja kasutatavale tehnikale, arvestades valmiva eseme otstarvet ning omadusi;</p> <p>3. planeerib eseme või kavandi põhjal töö käigu: tööde järjekorra, tööülesande täitmiseks kuluva aja, tööde mahu jatoodete hulga, võttes arvesse tellija vajadusi;</p> <p>4. valib välja sobivad töövahendid ja seadmed; kontrollib seadmete ja tööriistade korrasolekut, vajadusel korraldabhooldust; kasutab seadmeid, töövahendeid ja -riistu, järgides kasutusjuhendeid ning hooldusnõudeid; komplekteeribkavandatud eseme valmistamiseks töövahendid vastavalt kasutatavale tehnikale;</p> <p>5. seab valmistusprotsessist lähtudes sisse ohutu, ergonomilise ja käepärase töökoha ning hoiab selle puhta jakorras;</p> <p>6. valmistab nahkeseme vastavalt selle valmistamise spetsiifikale (vt valitavad kompetentsid);</p> <p>7. kasutab nahkesemete valmistamisel erinevaid tehnikaid vastavalt valmistatavale esemele, selle kasutusotstarbele ja materjali omadustele: õhendab nahka, õmbleb käsitsi ja masinaga, liimib (sh valmistab kliistri), värvib, lakib,vahatab, dekoreerib nahka ja paberit (nt värvimine, voolimine, intarsia, põimimine, aplikatsioon), vormib nahka, katab papist vormi nahaga, paigaldab furnituuri, teeb mitmesuguseid papi- ja paberitöid, lihtkõiteid, valmistab pakendeidjm;</p> <p>8. viimistleb eseme, arvestades materjali eripära ja eseme otstarvet; tunneb ära eseme valmistamisel tekkinud veadja nende põhjused, kõrvaldab need;</p> <p>9. dokumenteerib tööprotsessi esemete kordusvalmistamiseks ja kogemuse talletamiseks; teeb valmisesemeteesitlemiseks fotod, kasutab neid oma toodete reklaamimiseks ja müügiks.</p>	<p>Kavandab eseme ja teeb tööjoonised ning nendest lähtuvalt tööplaani.</p> <p>Teeb etteantud kavandist ja tööjoonisest lähtuvalt tööplaani.</p> <p>Valmistab ette materjalid ja tarvikud ning seab valmis sobiva töökoha arvestades ergonomika ja ohutu töökeskkonna nõuetega.</p> <p>Valmistab eseme kombineerides tehnikaid vastavalt kavandile ja tööjoonisele, valib eseme valmistamiseks sobivad töövahendid, töövõtted, seadmed, materjalid ning abimaterjalid vastavalt eseme valmistamis-tehnoloogiale ja kasutusotstarbele.</p> <p>Kõrvaldab tekkinud vead ning viimistleb eseme, valides võtted vastavalt eseme materjalile ja valmistamistehnoloogiale.</p> <p>Dokumenteerib kogu tööprotsessi. Esitletavad tööd vastavad töövisanditele ja tehnilistele kirjeldustele.</p>	<p>Mapp, vestlus, valmisesemete esitlus, vajadusel töövõtete demonstratsioon</p> <p>Hinnatakse koos vastava tehnikaga.</p>
<p>2. Nahkkäsitööalane ettevõtlus:</p>		

<p>1. hindab tegutsemise eesmärgist lähtuvalt ettevõtluse võimalusi; valib talle sobiva ettevõtlusvormi; korraldab oma tegevust, arvestades kutsealast teavet ja õigusakte ning lähtudes väikeettevõtluse põhitõdedest; planeerib oma töö; teeb koostööd erinevate partneritega, sh võrgustikega, jälgides tegutsemise tõhusust;</p> <p>2. vajadusel juhendab kaastöötajaid või koostööpartnereid oma oskuste piires;</p> <p>3. kujundab sihtgrupist lähtudes toote ja/või teenuse; leiab oma tootele ja teenusele sobivaima teostusviisi, lähtudes sihtgrupist, logistikast, tasuvusest ja tootmisbaasist; kujundab toote ja/või teenuse hinna; korraldab toote pakendamise, vajadusel koostab kasutus- ja hooldusjuhendi;</p> <p>4. organiseerib oma toodete ja/või teenuste esitluse ning müügi, arvestades nõudlust, võimalusi, tasuvust jm</p>	<p>Kirjeldab oma tootele ja/või teenusele sobiva sihtgrupi leidmist. Positsioneerib end turul.</p> <p>Kirjeldab toote ja/või teenuse ideed ja visandit (kujundamist), kuidas on sihtgrupiga arvestatud. Kirjeldab oma tootele ja teenusele sobivaima teostusviisi leidmist.</p> <p>Esitab oma toote ja/või teenuse hinna kujundamise arvutuse (otsesed ja kaudsed kulud, omahind, kasum).</p> <p>Analüüsib oma toote/teenuse hinna konkurentsivõimet. Esitab vajadusel oma toote pakendamise näite: pakendis on arvestatud eseme esteetilisust, ohutust ja muid turustamisele kaasaaitavaid tegureid.</p> <p>Esitab oma toote hooldusjuhendi, vajadusel kasutusjuhendi.</p> <p>Toob näited oma toote ja/või teenuse müügikanalitest ja reklaamivõimalustest.</p> <p>Pakub välja oma toote või teenuse müügiks sobiva ettevõtlusvormi, põhjendab valikut.</p>	<p>Kirjalik ülevaade toote või teenuse loost, esitlus, vestlus</p>
<p>Valitavad kompetentsid</p>	<p>Kohustuslik tõendada üks valitav kompetents.</p>	
<p>Tegevusnäitajad</p>	<p>Hindamiskriteeriumid</p>	<p>Hindamismeetodid</p>
<p>3. Aksessuaaride valmistamine</p>		
<p>1. teeb aksessuaari valmistamiseks vajalikud eeltööd: valmistab lõiked, paigutab need nahale otstarbekalt ja ökonoomselt, arvestades nahatopograafiat; teeb juurdelõikuse ja vajadusel õhendab, töötleb või värvib nahka;</p> <p>2. valmistab voodrita aksessuaari, kasutades sobivaid töövahendeid ja seadmeid ning vajadusel ka abimaterjale (nt tugevdus, tekstiil, papp, plastik, nõör, furnituur, niit, nahkpõimepael), arvestades valmistatava eseme otstarvet ning materjali eripära; ühendab detailid (nt põime, käsi- ja masinõmblus)</p>	<p>Kavandab aksessuaari, valmistab lõiked. Sobivaid materjale, töövõtteid, töövahendeid, seadmeid ja abimaterjale kasutades teostab voodrita aksessuaari.</p>	<p>Eseme esitlus, vestlus, kirjalik ülevaade toote/ teenuse loost, esitlusmapp, õpimapp, töövõtete demonstratsioon või kirjeldamine.</p>
<p>4. Nahkvormide valmistamine</p>		
<p>1. teeb vutlari, karbi vm nahkvormi valmistamiseks vajalikud eeltööd: valmistab lõiked, paigutab need nahale otstarbekalt ja ökonoomselt, arvestades nahatopograafiat; teeb juurdelõikuse ja vajadusel õhendab, töötleb või värvib nahka;</p> <p>2. valmistab papist, puidust jm materjalist vorme; katab vormi nahaga, kasutades nt liimi ja/või kliistrit, põimetehnikat, käsi- ja/või masinõmblust;</p> <p>3. valmistab nahkvormile sobiva pakendi.</p>	<p>Valib materjalid, valmistab lõiked. Teostab vormi kasutades sobivaid materjale, töövõtteid, töövahendeid, seadmeid ja abimaterjale. Valmistab pakendi.</p>	<p>Eseme esitlus, vestlus, kirjalik ülevaade toote/ teenuse loost, esitlusmapp, õpimapp, töövõtete demonstratsioon või kirjeldamine.</p>
<p>5. Kõidete valmistamine</p>		

<p>1. teeb köidete valmistamiseks vajalikud eeltööd: valib materjalid ja köitmisviisi, valmistab lõiked, paigutab need nahale otstarbekalt ja ökonoomselt, arvestades nahatopograafiat; teeb juurdelõikuse ja vajadusel õhendab, töötleb või värvib nahka;</p> <p>2. valmistab paber- ja tarbeköiteid, köidab raamatuid, albumeid, märkmikke jm, kasutades sobivat köitmisviisi, nt kopti köide, jaapani köide; lõikab raamatuploki käsitsi või giljotiiniga, vajadusel dekoreerib lõikeserva; valmistab köidetud sisule kaaned, arvestades materjalide, sh paberi ja papi omadusi; ühendab raamatuplokisisu ja kaaned;</p> <p>3. valmistab köitele vutlari vm pakendi.</p>	<p>Valib köitmisviisi, sobivad materjalid, töövõtteid, töövahendid, seadmed ja abimaterjalid. Köidab märkmiku, raamatu, albumi jm. ning valmistab vutlari vm pakendi.</p>	<p>Eseme esitlus, vestlus, kirjalik ülevaade toote/ teenuse loost, esitlusmapp, õpimapp, töövõtete demonstratsioon või kirjeldamine.</p>
<p>6. Liistuta jalanõude valmistamine</p>		
<p>1. võtab mõlema jala mõõdud; valmistab lõiked, paigutab need nahale otstarbekalt ja ökonoomselt, arvestades nahatopograafiat; teeb juurdelõikuse ja vajadusel õhendab, töötleb või värvib nahka; teeb jalatsiproovi;</p> <p>2. valmistab liistuta jalanõud, valides tehnika ja töövõtteid tulenevalt materjali omadustest ja jalatsite eripärast; ühendab detailid nt liimides, käsi- või masinõmblusega, neetides, põimetehnikas, vajadusel kinnitab furnituurid; vajadusel kasutab tugevdusmaterjali.</p>	<p>Võtab mõlema jala mõõdud, valmistab lõiked; valib materjalid, töövõtteid, tehnika, seadmed, abimaterjalid ning valmistab liistuta jalanõud.</p>	<p>Eseme esitlus, vestlus, kirjalik ülevaade toote/ teenuse loost, esitlusmapp, õpimapp, töövõtete demonstratsioon või kirjeldamine.</p>
<p>Kutset läbivad kompetentsid:</p>		
<p>Hinnatakse integreeritult kõigi teiste kompetentside hindamise käigus.</p>		
<p>Tegevusnäitajad</p>	<p>Hindamiskriteeriumid</p>	<p>Hindamismeetodid</p>

<p>1. järgib oma tegevuses käsitöölise eetikanõudeid (vt lisa 1 Käsitöölise kutse-eetika); hoiab ja säilitab kultuuripärandit; arvestab eriala pärandiga: nahatöö areng ja traditsioonid maailma ajaloos, Eesti nahatöö pärand ja professionaalne nahkehistöö;</p> <p>2. järgib oma tööga seotud õigusakte, sh autoriõiguse seadust;</p> <p>3. säilitab ja arendab oma kutseoskusi; hoiab end kursis erialaste arengutega; hoiab end kursis erialaseterminoloogiaga, kasutab seda korrektselt;</p> <p>4. planeerib ja kasutab ressursse (nt inimesed, aeg, töövahendid, finantsid) efektiivselt ja säästlikult; jälgib tähtaegadest ning etappidest kinnipidamist;</p> <p>5. tegutseb vastutustundlikult ja eesmärgipäraselt, arvestades töötervishoiu, keskkonnahoiu ja tööohutuse reegleid; kasutab vastavalt vajadusele isikukaitsevahendeid;</p> <p>6. töötab tõhusalt meeskonnas ja selle huvides ning kohandub meeskonnaga; arvestab teistega ja täidab oma rollimeeskonnas; teeb koostööd;</p> <p>7. reageerib tööprotsessis tekkinud eriolukordades adekvaatselt;</p> <p>8. loob head suhted kolleegide ja klientidega; valib sihtgrupile vastava suhtlemisviisi; esitab teabe selgelt, loogiliselt jasihtgrupile mõistetavalt;</p> <p>9. kasutab oma töös digioskuste osaoskusi Info haldamine, Suhtlemine digikeskkondades, Sisuloome ja Turvalisus (vt lisa 2 Digioskused);</p> <p>10. kasutab eesti keelt klientide ja kolleegidega suhtlemiseks vajalikul tasemel; kasutab ühte võõrkeelt tasemel B1 (vt lisa 3 Keelte oskustasemetete kirjeldused) enesetäienduse ja suhtluse eesmärgil.</p>	<p>Järgib oma tegevuses käsitöölise eetikanõudeid ja seadusandlust.</p> <p>Säilitab ja arendab oma kutseoskusi, hoiab end kursis tehnoloogiliste muudatustega.</p> <p>Arvestab töötervishoiu, keskkonnahoiu, tööohutuse ja kultuuripärandi hoidmise reegleid.</p> <p>Kohaneb meeskonnaga, tajub oma rolli, järgib koostööreegleid. Suudab eriolukorras kiiresti orienteeruda, on võimeline lahendama probleeme. Loob head suhted kolleegide ja klientidega.</p> <p>Planeerib oma aega otstarbekalt, kasutab selleks kaasaegseid digilahendusi.</p> <p>Annab arusaadavalt edasi kutsealaseid oskusi ja teadmisi.</p>	<p>Hinnatakse integreeritult.</p>
--	---	-----------------------------------

3. Hindamise korraldus

3.1 Mapiga hinnatakse taotleja nahkkäsitöö oskuseid, tehnikate valdamist käsitööesemete valmistamisel.

3.2 Toote või teenuse loo kirjaliku ülevaate abil hinnatakse taotleja kirjalikku väljendusoskust, oma töö dokumenteerimise oskust, majandusalaseid teadmisi.

3.3 Toote loo ning endavalmistatud eseme(te) esitlusel hinnatakse taotleja nahkkäsitöö alaseid oskuseid, tehnikate valdamist esemete valmistamisel ning oma toodete turundamise oskust.

3.4 Vestlusel hinnatakse: erialase sõnavara kasutamist, väljendusoskust, analüüsi oskust, eriala tundmist.

3.5 Hindamise protseduurinõuded:

- 1) hindamisele lubatud taotleja esitab eksamile tulles kehtiva isikut tõendava dokumendi (pass, juhiluba või ID kaart). (Koolilõpetajalt ei nõuta.)
- 2) hindamise keeleks on üldjuhul eesti keel.
- 3) enne eksamit lepatakse taotlejate ja hindamiskomisjoni vahel kokku, kas eksam on kinnine või avalik. Kinnise eksami puhul võivad eksamiruumides hindamise ajal viibida ainult vahetult hindamisega seotud isikud. Avalikku eksamit võivad jälgida kõik soovijad.
- 4) eksami ajal on taotlejal ruumis keelatud:
 - mobiiltelefonide kasutamine;
 - teisi taotlejaid või komisjoni liikmeid häiriv käitumine;
 - kõrvalise abi kasutamine.

4. Juhised hindajale

1. Enne hindamist tutvuge:

- Nahkkäsitöö valmistaja, tase 4 kutsestandardiga,
- kompetentsuspõhise hindamise mõistete ja põhimõtete,ga,
- Käsitöö kutseala kutsete andmise korraga,
- hindamise üldise informatsiooniga,
- hindamiskriteeriumidega,
- hindamismeetoditega,
- hindamisülesannetega,
- hindamise korraldusega,
- hindamisel kasutatavate vormidega.

2. Hindamise ajal:

- jälgige iga taotlejat hindamisprotsessis personaalselt,
- hinnake iga taotlejat hindamiskriteeriumi järgi
- täitke iga taotleja kohta personaalse hindamistabel
- esitage vajadusel küsimusi hindamiskriteeriumide täitmise osas,
- vormistage hindamistulemus iga hindamiskriteeriumi kohta.

3. Hindamise järel:

- vormistage hindamistulemused,
- andke taotlejale konstruktiivset tagasisidet,
- edastage oma ettepanekud kutse andmise kohta koondprotokollina kutsekomisjonile.